

ROMÂNIA

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI INOVĂRII
Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar

Str. General Berthelot nr. 26, sector 1, București, 010168,
Tel.: +40-21-3144411; 3144511; 3144424. Tel/fax: +40-21-3103207

Evaluarea la disciplinele *Socio-umane* în cadrul examenului național de bacalaureat 2010

Conform *Ordonanței de urgență nr. 97/2009, pentru modificarea Legii Învățământului nr. 84/1995 și în conformitate cu Art.41 (1) din Anexa 2 la O.M.E.C.I. nr.5507/06.10.2009, privind aprobarea calendarului și a metodologiei de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat - 2010*, la examenul de bacalaureat 2010 elevii pot opta, în cadrul probei E - d), în conformitate cu filiera, profilul și specializarea urmate, pentru una dintre următoarele discipline socio-umane: filosofie, logică și argumentare, economie, psihologie și, după caz, sociologie.

În consecință, pot susține probă scrisă la una dintre disciplinele socio-umane elevii care au absolvit liceul la profilul umanist din filiera teoretică, la profilul servicii din filiera tehnologică și la toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

Subiectele de bacalaureat nu vizează conținutul unui manual anume. Manualul școlar reprezintă doar unul dintre suporturile didactice utilizate de către profesori și elevi în vederea formării competențelor prevăzute de programa școlară.

Structura probei scrise la disciplinele socio-umane cuprinde trei subiecte, fiecare a câte 30 de puncte. Subiectele conțin itemi cu alegere duală, itemi cu răspuns scurt/ de completare, itemi tip întrebare structurată, itemi tip rezolvare de probleme și itemi tip eseu cu răspuns restrâns (minieseu).

COMPETENȚE DE EVALUAT la disciplina *Logică și argumentare*:

- Transpunerea unui enunț din limbaj natural în limbaj formal și din limbaj formal în limbaj natural
- Utilizarea adecvată a conceptelor, operațiilor și instrumentelor specifice logicii în argumentare
- Analizarea structurii și/sau corectitudinii formelor și operațiilor logice

COMPETENȚE DE EVALUAT la disciplina *Psihologie*:

- Utilizarea adecvată a conceptelor specifice psihologiei
- Analizarea și exemplificarea proceselor psihice, a componentelor personalității, precum și a corelațiilor dintre ele
- Explicarea specificului și a rolului/importanței diferitelor categorii de procese psihice și componente ale personalității pornind de la elemente date (situații de viață, texte, concepte)
- Argumentarea unui punct de vedere personal referitor la o anumită problemă psihologică

COMPETENȚE DE EVALUAT la disciplina *Economie*:

- Utilizarea adecvată a conceptelor specifice disciplinei economie
- Analizarea, evaluarea și exemplificarea comportamentului rațional al agenților economici în economia de piață

- Analizarea, explicarea și compararea unor procese și fenomene specifice vieții economice
- Evaluarea unor fenomene economice

COMPETENȚE DE EVALUAT la disciplina Sociologie:

- Utilizarea adecvată a metodelor, tehnicilor și instrumentelor de investigare sociologică în analizarea unor fenomene și procese sociale
- Analizarea rolului și stadiilor socializării
- Identificarea și analizarea unor comportamente și probleme sociale
- Argumentarea unui punct de vedere personal referitor la o anumită problemă sociologică

COMPETENȚE DE EVALUAT la disciplina Filosofie:

- Precizarea semnificației filosofice a unor concepte
- Analizarea unui text filosofic din perspectiva temei, problemei, soluției propuse și argumentelor cu care este susținută soluția
- Analizarea comparativă și critică a structurii argumentative a unor puncte de vedere filosofice, a premiselor și a consecințelor acestora
- Argumentarea unui punct de vedere personal referitor la o problemă filosofică

Ponderea diferitelor tipuri de comportamente evaluate în cadrul probei scrise a examenului de bacalaureat 2010, la disciplinele socio-umane este ilustrată în tabelul de mai jos:

Competență Tip de comportament	Cunoștințe, abilități/ deprinderi, atitudini				
	Cunoaștere	Înțelegere	Aplicare	Analiză – Sinteză	Evaluare
Comportamente cognitive					
Pondere	20%	30%	15%	20%	15%

Competențele de evaluat, înscrise în programele pentru examenul de bacalaureat 2010 la disciplinele socio-umane, sunt urmărite, în cadrul probei scrise, având în vedere raportul dintre competențe și comportamentele cognitive corespunzătoare, conform prezentării anterioare.

Cunoașterea conceptelor, concepțiilor, principiilor, legilor, faptelor, fenomenelor, proceselor, problematicei se evaluează prin sarcini de lucru precum: *precizați semnificația/ precizați înțelesul, enumerați, numiți/ menționați, recunoașteți, specificați notele definitorii etc.*

Înțelegerea conceptelor, concepțiilor, principiilor, legilor se evaluează prin sarcini de lucru precum: *clasificați, descrieți, explicați, identificați, recunoașteți, indicați, specificați, treceți dintr-un limbaj în altul etc.*

Aplicarea conceptelor, principiilor, legilor și a modalităților de operare și abordare specifice fiecărei discipline socio-umane în contexte noi și în rezolvarea de probleme, se evaluează prin sarcini de lucru precum: *aplicați, demonstrați, exemplificați/ construiți un exemplu/ ilustrați, operați, justificați, rezolvați, construiți un enunț/ tabel/ grafic etc.*

Analiza - Sinteză conceptelor, principiilor, legilor și a modalităților de operare și abordare specifice fiecărei discipline socio-umane în contexte noi și în rezolvarea de probleme, se evaluează prin sarcini de lucru precum: *analizați, calculați, comparați, diferențiați, aranjați, construiți, elaborați, dezvoltăți, formulați, organizați etc.*

Evaluarea conceptelor, principiilor, legilor și a modalităților de operare și abordare specifice fiecărei discipline socio-umane în contexte noi și în rezolvarea de probleme, este urmărită prin sarcini de lucru precum: *evaluați, argumentați, comparați, estimați, judecați, selectați, ierarhizați etc.*

În cadrul examenului de bacalaureat 2010, baremul de evaluare și de notare asigură un caracter unitar evaluării la nivel național. Prin baremul de evaluare și de notare fiecărei cerințe îi sunt alocate un număr de puncte, astfel încât punctajul total al testului să fie de 90 de puncte, la care se adaugă cele 10 puncte din oficiu. Totodată, baremul permite notarea oricărei modalități de rezolvare corectă a cerințelor.

Examenul de bacalaureat 2010
Proba E – d)
Proba scrisă la Logică și argumentare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

MODEL

- Toate subiectele (I, II și III) sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

A. Citiți cu atenție enunțurile următoare:

1. Termenii “felină” și “pisică” se află în raport de ordonare.
2. O definiție în care definitorul este supraordonat termenului definit este prea îngustă.
3. Termenii *poligon*, *patrulat*, *paralelogram*, *dreptunghi*, *pătrat* sunt corect ordonați crescător, în funcție de intensiunea lor.
4. Regula care presupune că “definiția trebuie să fie clară și precisă” este o cerință a corectitudinii folosirii paralogramelor.
5. Un exemplu corect de propoziție particular afirmativă îl constituie enunțul “Cei mai mulți elevi sunt preocupați de logică”.
6. Un termen este vid dacă extensiunea sa conține un singur obiect.

a) Pentru fiecare dintre enunțurile de la 1 la 5, scrieți cifra corespunzătoare enunțului și notați în dreptul ei litera A, dacă apreciați că enunțul este adevărat, sau F, dacă apreciați că enunțul este fals.

10 puncte

b) Pentru enunțul 6, transcrieți cuvântul/sintagma care determină caracterul eronat al enunțului, realizând totodată și înlocuirea cuvântului/sintagmei, astfel încât enunțul să devină adevărat.

10 puncte

B. Fie următoarele două moduri silogistice: *aaa-2*, *aai-1*.

a) Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență.

6 puncte

b) Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea oricăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns.

4 puncte

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții categorice:

1. Nimeni nu se naște învățat.
2. Unele emisiuni nu sunt pe placul telespectatorilor.
3. Toate mamiferele sunt vertebrate.
4. Unele resurse economice sunt regenerabile.

- A. Precizați formula propoziției 1. **4 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subcontrara propoziției 2 și supraaltena propoziției 4. **6 puncte**
- C. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **10 puncte**
- D. Explicați succint de ce propoziția 2 nu se convertește corect. **6 puncte**
- E. Reprezentați prin metoda diagramelor Euler propoziția categorică 3. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Răspundeți la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Precizați conținutul noțiunii de *silogism*. **4 puncte**
2. Menționați două componente din structura unei definiții. **6 puncte**
3. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un argument valid cu două premise, prin care să justificați propoziția „*Toate felinele sunt vertebrate*”. **10 puncte**
4. Fie următoarea formulă cu propoziții compuse:
$$[(p \rightarrow q) \& (\sim q \equiv r)] \vee [r \rightarrow (p \& \sim r)]$$

Utilizați metoda tabelor de adevăr (metoda matriceală), pentru a determina tipul acestei formule în funcție de rezultatul obținut prin calcul logic. **6 puncte**
5. Următorul argument cu propoziții compuse este scris în limbaj natural:
Dacă sunt obosit, mă odihnesc. Dacă am timp, mă odihnesc. Deoarece, sau sunt obosit sau am timp, rezultă că mă odihnesc.
Transcrieți argumentul dat în limbaj formal, precizând totodată și corespondența dintre variabilele propoziționale ale formulei și propozițiile simple din argument. **4 puncte**

Examenul de bacalaureat 2010
Proba E – d)
Proba scrisă la Logică și argumentare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

MODEL

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A.

a) câte 2 puncte pentru fiecare dintre cele 5 răspunsuri corecte, astfel:

1-A, 2-F, 3-A, 4-F, 5-A

5x2p=10 puncte

b) - transcrierea cuvântului/sintagmei care determină caracterul eronat al enunțului: *vid*

5 puncte

- înlocuirea cuvântului/sintagmei astfel încât enunțul să devină adevărat: *individual*

5 puncte

B.

a) - câte 1 punct pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

PaM MaP

SaM SaM

SaP SiP

2x1p=2 puncte

- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două scheme de inferență

4 puncte

b) - reprezentarea grafică, prin intermediul diagramelor Venn, a oricăruia dintre cele două moduri silogistice date

3 puncte

- precizarea deciziei privind validitatea modului silogistic reprezentat grafic

1 punct

SUBIECTUL al II - lea

(30 de puncte)

A. precizarea formulei propoziției 1: SeP

4 puncte

B. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a subcontrarei propoziției 2 (SiP) și a supraalternei propoziției 4 (SaP)

2x1p=2 puncte

- câte 2 puncte pentru construirea, în limbaj natural, a subcontrarei propoziției 2 și a supraalternei propoziției 4

2x2p=4 puncte

C. - câte 1 punct pentru aplicarea explicită a operațiilor de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3, în limbaj formal

2x2x1p=4 puncte

- câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3

2x1p=2 puncte

- câte 2 puncte pentru derivarea, în limbaj natural, a obversei fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3

2x2p=4 puncte

D. explicarea succintă a faptului că propoziția 2 nu se convertește corect

6 puncte

E. reprezentarea prin metoda diagramelor Euler a propoziției categorice 3

4 puncte

SUBIECTUL al III - lea

(30 de puncte)

1. precizarea conținutului noțiunii de *silogism* **4 puncte**
2. câte 3 puncte pentru fiecare componentă menționată (de exemplu, definitul și relația de definire) **2x3p=6 puncte**
3. - construirea, în limbaj formal, a argumentului valid care să justifice propoziția dată **5 puncte**
- construirea, în limbaj natural, a argumentului valid care să justifice propoziția dată **5 puncte**
4. - determinarea explicită a validității formulei date, prin utilizarea metodei tabelelor de adevăr (metodei matriceale) **4 puncte**
- precizarea tipului formulei date în funcție de rezultatul obținut prin calcul logic: formulă contingentă **2 puncte**
5. - transcrierea argumentului dat în limbaj formal **2 puncte**
- precizarea corespondenței dintre variabilele propoziționale ale formulei argumentului dat și propozițiile simple din argument **2 puncte**

Examenul de bacalaureat 2010
Proba E – d)
Proba scrisă la Psihologie

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele (I, II și III) sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

MODEL

SUBIECTUL I (30 de puncte)

A. Citiți cu atenție enunțurile următoare.

1. Tonalitatea afectivă a unei senzații depinde doar de natura stimulului care o produce.
2. Mecanismele verbale sunt implicate activ în procesul reprezentării.
3. Prezența unei aptitudini este o condiție necesară și suficientă pentru formarea unei capacități.
4. O persoană extravertită își exteriorizează sentimentele și comunică ușor cu cei din jur.
5. Percepția are un caracter direct, nemijlocit, în timp ce reprezentarea este o reflectare mijlocită.
6. Imaginea perceptivă este obiectuală deoarece cuprinde atât însușirile semnificative, cât și pe cele mai puțin importante, de detaliu.

a) Pentru fiecare dintre enunțurile de la 1 la 5, scrieți cifra corespunzătoare enunțului și notați în dreptul ei litera A, dacă enunțul este adevărat, sau F, dacă enunțul este fals.

10 puncte

b) Pentru enunțul 6, transcrieți cuvântul/sintagma care determină caracterul eronat al enunțului, realizând totodată și înlocuirea cuvântului/sintagmei, astfel încât enunțul să devină adevărat.

10 puncte

B. Precizați două tipuri de senzații exteroceptive.

6 puncte

C. Construiți un enunț, corect din punct de vedere psihologic, care să evidențieze o relație între *senzație* și *percepție*.

4 puncte

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Oricare persoană dispune de posibilitatea mai mult sau mai puțin evidentă de a asocia cuvintelor imagini și imaginilor semnificații; practic, fiecare persoană dispune de modalități specifice de combinare și recombinație a informației, deci, de imaginație.

- A. Menționați două forme voluntare ale imaginației. **4 puncte**
- B. Descrieți succint un procedeu imaginativ. **6 puncte**
- C. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între *memorie* și *imaginație*, ca procese cognitive superioare. **10 puncte**
- D. Ilustrați, printr-un exemplu din activitatea școlară, utilitatea memorării mecanice. **6 puncte**
- E. Formulați un argument prin care să respingeți afirmația potrivit căreia *trăinicia păstrării informațiilor nu depinde de modul în care le memorăm și nici de contextul în care se realizează memorarea*. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Următorul text conține concepte psihologice și evidențiază relații între ele:

Expresiile emoționale sunt rezultatul învățării sociale și pot fi utilizate în mod conștient și voluntar în exprimarea trăirilor afective și în influențarea conduitelor celorlalți.

1. Precizați conținutul a două dintre conceptele psihologice la care face referire textul.

4 puncte

2. Prezentați, în aproximativ zece rânduri, o modalitate prin care limbajul este implicat în desfășurarea unuia dintre procesele/ fenomenele psihice la care se referă textul dat.

6 puncte

3. Explicați modul specific în care interacționează componentele vieții psihice identificate în text și precizate la punctul 1., menționând totodată și categoria sau sistemul în care se încadrează fiecare.

10 puncte

B. Știind că *motivația și afectivitatea interacționează permanent*:

1. Explicați rolul motivelor în generarea și manifestarea dispozițiilor afective.

6 puncte

2. Argumentați succint faptul că *emoțiile superioare au un rol important în constituirea și manifestarea intereselor*.

4 puncte

Examenul de bacalaureat 2010
Proba E – d)
Proba scrisă la Psihologie

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

MODEL

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A.

a) câte 2 puncte pentru fiecare dintre cele 5 răspunsuri corecte, astfel:

1-F, 2-A, 3-F, 4-A, 5-A

5x2p=10 puncte

b) - transcrierea cuvântului/sintagmei care determină caracterul eronat al enunțului: de exemplu, *obiectuală*

5 puncte

- înlocuirea cuvântului/sintagmei astfel încât enunțul să devină adevărat: de exemplu, *bogată în conținut*

5 puncte

B. câte 3 puncte pentru precizarea oricărui tip de senzație exteroceptivă

2x3p=6 puncte

C. construirea unui enunț, corect din punct de vedere psihologic, care să evidențieze o relație între *senzație* și *percepție*

4 puncte

SUBIECTUL al II - lea

(30 de puncte)

A. - câte 2 puncte pentru oricare două forme voluntare ale imaginației (de exemplu, *imaginația reproductivă și imaginația creatoare*)

2x2p=4 puncte

B. - precizarea unui procedeu imaginativ (de exemplu, *tipizarea*)

2 puncte

- descrierea procedeeului imaginativ precizat

4 puncte

C. - câte 1 punct pentru utilizarea fiecăruia dintre termenii dați în sensul specific psihologiei

2x1p=2 puncte

- evidențierea unei corelații existente între termenii dați

4 puncte

- coerența textului redactat

2 puncte

- încadrarea în limita de spațiu precizată

2 puncte

D. ilustrarea, printr-un exemplu concret, a utilității memorării mecanice

6 puncte

Notă: Punctajul se acordă numai în situația în care exemplul vizează activitatea școlară. În caz contrar, se acordă 2 puncte.

E. formularea unui argument prin care se respinge afirmația dată

4 puncte

SUBIECTUL al III - lea

(30 de puncte)

A

- 1.- câte 1 punct pentru menționarea oricăror două concepte psihologice la care face referire textul **2x1p=2 puncte**
 - câte 1 punct pentru precizarea conținutului fiecărui concept menționat **2x1p=2 puncte**
2. - prezentarea unei modalități prin care limbajul este implicat în desfășurarea unuia dintre procesele/ fenomenele psihice la care se referă textul dat **4 puncte**
 - încadrarea în limita de spațiu precizată **2 puncte**
- 3.- explicarea modului specific în care interacționează componentele vieții psihice, menționate la punctul 1 **6 puncte**
 - câte 2 puncte pentru menționarea categoriei sau sistemului în care se încadrează fiecare dintre componentele vieții psihice, menționate explicit la punctul 1 **2x2p=4 puncte**

B.

- 1.- explicarea rolului motivelor în generarea și manifestarea dispozițiilor afective **6 puncte**
2. argumentarea succintă a faptului că *emoțiile superioare au un rol important în constituirea și manifestarea intereselor.* **4 puncte**

Examenul de bacalaureat 2010
Proba E– d)
Proba scrisă la Economie

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

MODEL

- Toate subiectele (I, II și III) sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

A. Citiți cu atenție enunțurile următoare.

1. Bunurile economice pot fi clasificate în regenerabile și neregenerabile.
2. Utilitatea economică a unui bun este aceeași pentru orice consumator.
3. În condiții de concurență perfectă, niciun agent economic nu poate impune prețul pe piață.
4. Piața care funcționează bine este întotdeauna plină de mărfuri.
5. Cererea pentru un bun exprimă doar o parte a nevoii pentru acel bun.
6. Pământul, ca resursă derivată, are un caracter limitat.

a) Pentru fiecare dintre enunțurile de la 1 la 5, scrieți cifra corespunzătoare enunțului și notați în dreptul ei litera A, dacă apreciați că enunțul este adevărat, sau F, dacă apreciați că enunțul este fals.

10 puncte

b) Pentru enunțul 6, transcrieți cuvântul/sintagma care determină caracterul eronat al enunțului, realizând totodată și înlocuirea cuvântului/sintagmei, astfel încât enunțul să devină adevărat.

10 puncte

B. Transcrieți pe foaia de examen tabelul de mai jos:

Preț (u.m./buc.)	Cantitate cerută (buc.)	Cantitate oferită (buc.)
2000		
3000		
3500		
4500		

Se cere:

- a. Completați coloanele “Cantitate cerută” și “Cantitate oferită” din tabelul dat, utilizând valori fictive, astfel încât acestea să respecte corelația dintre preț și cerere, respectiv, dintre preț și ofertă.
- b. Calculați coeficientul de elasticitate a cererii în funcție de preț pentru situația în care prețul se modifică cu 500 u.m., precizând totodată și formula pe baza căreia ați realizat calculul.

4 puncte

6 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Calculați explicit procentajul cu care se modifică mărimea indicatorilor dați, precizând totodată și sensul modificării, în condițiile descrise de următoarele enunțuri:

- salariul real, atunci când salariile cresc cu 10% și prețurile bunurilor de consum cresc cu 5%;
- productivitatea muncii, dacă producția crește cu 300%, iar numărul lucrătorilor scade cu 20%;
- masa monetară, în situația în care volumul bunurilor economice crește cu 100%, prețurile cresc de 1,25 ori, iar viteza de rotație a banilor crește de 2 ori.

12 puncte

B. O firmă utilizează un capital tehnic în valoare de 50 mil. u.m., din care 50% reprezintă capital fix. Firma plătește salarii de 10 mil. u.m. pe an și obține o producție anuală în valoare de 40 de mil. u.m., având o singură rotație a capitalului pe an. Capitalul fix se amortizează în 10 ani.

Pe baza datelor de mai sus, calculați, scriind formulele de calcul și explicitând simbolurile utilizate:

- costul anual al producției;
- masa profitului;
- rata profitului, la capitalul utilizat.

18 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Răspundeți la fiecare dintre următoarele cerințe:

- Precizați conținutul economic al noțiunii de *rată marginală de substituție*. **4 puncte**
- Enumerați două caracteristici ale uniunii economice, ca formă de integrare economică. **6 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între noțiunile economice de *mecanism al prețurilor și al concurenței și proprietate privată*. **10 puncte**
- Construiți un exemplu simplu, cu valori numerice, prin care să ilustrați modificarea absolută a necesarului de masă monetară în circulație, atunci când nivelul prețurilor scade, iar celelalte condiții rămân neschimbate. **6 puncte**
- Argumentați succint faptul că *deținătorul de acțiuni obține un venit variabil*. **4 puncte**

Examenul de bacalaureat 2010
Proba E – d)
Proba scrisă la Economie

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

MODEL

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A.

a) câte 2 puncte pentru fiecare dintre cele 5 răspunsuri corecte, astfel:

1-F, 2-F, 3-A, 4-A, 5-A

5x2p=10 puncte

b) - transcrierea cuvântului/sintagmei care determină caracterul eronat al enunțului: de exemplu, *derivată*

5 puncte

- înlocuirea cuvântului/sintagmei astfel încât enunțul să devină adevărat: de exemplu, *primară*

5 puncte

B. a. câte 2 puncte pentru completarea fiecărei coloane din tabel, cu valori fictive, astfel încât să se respecte corelația preț-cantitate cerută (sens invers al modificării valorilor) și preț-cantitate oferită (același sens al modificării valorilor)

2x2p=4 puncte

b. - precizarea formulei de calcul a coeficientului de elasticitate a cererii în funcție de preț

3 puncte

- calcularea coeficientului

3 puncte

SUBIECTUL al II - lea

(30 de puncte)

A. - câte 2 puncte pentru calcularea explicită a procentajului cu care se modifică mărimea fiecăruia dintre indicatorii dați la subpunctele a., b. și c.

3x2p=6 puncte

Notă: În situația în care candidatul nu obține procentajul de modificare, dar precizează formula de calcul se acordă câte 1 punct din cele 2 puncte posibile.

- câte 2 puncte pentru precizarea sensului modificării fiecăruia dintre indicatorii dați la subpunctele a., b. și c.

3x2p=6 puncte

B. - câte 3 puncte pentru scrierea, cu explicitarea simbolurilor utilizate, a algoritmilor necesari calculării fiecăruia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a., b. și c.

3x3p=9 puncte

- câte 3 puncte pentru precizarea rezultatelor fiecăruia dintre indicatorii ceruți la subpunctele a., b. și c.

3x3p=9 puncte

Notă: În situația în care candidatul nu obține rezultatele corecte doar din cauza unor greșeli de calcul se acordă câte 1 punct din cele 3 puncte posibile.

SUBIECTUL al III - lea

(30 de puncte)

1. precizarea conținutului economic al noțiunii de *rată marginală de substituție* **4 puncte**
2. câte 3 puncte pentru enumerarea oricăror două caracteristici ale uniunii economice, ca formă de integrare economică **2x3p=6 puncte**
3. - câte 1 punct pentru utilizarea fiecăruia dintre cei doi termeni dați în sensul specific economiei **2x1p=2 puncte**
 - evidențierea unei corelații existente între termenii dați **4 puncte**
 - coerența textului redactat **2 puncte**
 - încadrarea în limita de spațiu precizată **2 puncte**
4. construirea unui exemplu simplu, cu valori numerice, prin care să fie ilustrată modificarea absolută a necesarului de masă monetară în circulație, în condițiile date **6 puncte**
5. argumentarea succintă a faptului dat **4 puncte**

Examenul de bacalaureat 2010
Proba E – d)
Proba scrisă la Sociologie

Profilul umanist din filiera teoretică

MODEL

- **Toate subiectele (I, II și III) sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Citiți cu atenție enunțurile următoare.

1. O problemă fundamentală în stabilirea eșantionului este asigurarea reprezentativității acestuia.
2. Familia nu este unicul grup social caracterizat prin determinări naturale și biologice, în care legăturile de dragoste și consangvinitate dobândesc o importanță primordială.
3. Organizațiile pot avea ca membri nu numai indivizi, ci și alte organizații.
4. Delincvența juvenilă desemnează conduitele morale inadecvate ale tinerilor cu vârsta între 16 și 18 ani.
5. Școala este o instituție socială informală.
6. Conceptul de *stat social* se referă la dreptul pe care îl are un stat de a-și fixa propriile reguli, fără nici un amestec din afară.

a) Pentru fiecare dintre enunțurile de la 1 la 5, scrieți cifra corespunzătoare enunțului și notați în dreptul ei litera A, dacă enunțul este adevărat, sau F, dacă enunțul este fals.

10 puncte

b) Pentru enunțul 6, transcrieți cuvântul/sintagma care determină caracterul eronat al enunțului, realizând totodată și înlocuirea cuvântului/sintagmei, astfel încât enunțul să devină adevărat.

10 puncte

B. Precizați două consecințe ale instabilității familiei, în contextul societății contemporane.

6 puncte

C. Construiți un enunț corect din punct de vedere sociologic care să evidențieze o relație între *status* și *rol social*.

4 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Formarea personalității este rezultatul unui proces complex de socializare în care interacționează factorii personali, de mediu și culturali. Socializarea este un proces de interacțiune socială prin care individul dobândește cunoștințe, valori, atitudini și comportamente necesare participării efective la viața socială.

A. Formulați ideea principală a textului.

4 puncte

B. Precizați conținutul a două dintre conceptele sociologice la care se face referire în text.

6 puncte

C. Explicați modul specific în care interacționează componentele vieții sociale vizate de text și precizate la punctul B.

10 puncte

D. Construiți un argument care să confirme sau să infirme ipoteza potrivit căreia socializarea secundară poate determina devianță.

6 puncte

E. Formulați un punct de vedere personal referitor la semnificația socială a resocializării în societatea contemporană.

4 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Răspundeți la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Precizați conținutul noțiunii de *chestionar*. **4 puncte**
2. Menționați două caracteristici ale organizațiilor în societatea contemporană. **6 puncte**
3. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între noțiunile de *grup* și de *instituție*, în calitatea lor de elemente constitutive ale vieții sociale. **10 puncte**
4. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care grupul de similaritate influențează comportamentul membrilor săi. **6 puncte**
5. Argumentați succint afirmația potrivit căreia *fiecare persoană intră în relație cu ceilalți în scopul tranzacționării unor informații*. **4 puncte**

Examenul de bacalaureat 2010
Proba E – d)
Proba scrisă la Sociologie

Profilul umanist din filiera teoretică

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

MODEL

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

- A.
- a) câte 2 puncte pentru fiecare dintre cele 5 răspunsuri corecte, astfel:
1-A, 2-F, 3-A, 4-F, 5-F 5x2p=10 puncte
- b) - transcrierea cuvântului/sintagmei care determină caracterul eronat al enunțului: de exemplu, *stat social* 5 puncte
- înlocuirea cuvântului/sintagmei astfel încât enunțul să devină adevărat: de exemplu, *stat suveran* 5 puncte
- B. câte 3 puncte pentru precizarea oricăror două consecințe ale instabilității familiei, în contextul societății contemporane 2x3p=6 puncte
- C. construirea unui enunț, corect din punct de vedere sociologic, care să evidențieze o relație între *status* și *rol social* 4 puncte

SUBIECTUL al II - lea

(30 de puncte)

- A. formularea ideii principale a textului 4 puncte
- B.- câte 1 punct pentru menționarea oricăror două concepte sociologice la care face referire textul 2 puncte
- câte 2 puncte pentru precizarea conținutului fiecărui concept menționat 4 puncte
- C. explicarea modului specific în care interacționează componentele vieții sociale vizate de text și precizate la punctul B 10 puncte
- D. construirea unui argument care să confirme sau să infirme ipoteza dată 6 puncte
- E. formularea unui punct de vedere personal referitor la semnificația socială a resocializării în societatea contemporană 4 puncte

SUBIECTUL al III - lea

(30 de puncte)

1. precizarea conținutului noțiunii de *chestionar* **4 puncte**
2. câte 3 puncte pentru enumerarea oricăror două caracteristici ale organizațiilor în societatea contemporană **6 puncte**
- 3.- câte 1 punct pentru utilizarea fiecăruia dintre termenii dați în sensul specific sociologiei **2 puncte**
 - evidențierea unei corelații existente între termenii dați **4 puncte**
 - coerența textului redactat **2 puncte**
 - încadrarea în limita de spațiu precizată **2 puncte**
4. ilustrarea, printr-un exemplu concret, a modului în care grupul de similaritate influențează comportamentul membrilor săi **6 puncte**
5. argumentarea succintă a afirmației potrivit căreia *fiecare persoană intră în relație cu ceilalți în scopul tranzacționării unor informații* **4 puncte**

Examenul de bacalaureat 2010
Proba E – d)
Proba scrisă la Filosofie

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

MODEL

- Toate subiectele (I, II și III) sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Răspundeți la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Precizați sensul etimologic al conceptului de *filosofie*. **4 puncte**
2. Menționați două întrebări care se încadrează în problematica sensului vieții. **6 puncte**
3. Prezentați succint opinia lui L. Wittgenstein referitoare la rolul/funcția filosofiei. **10 puncte**
4. Relevați importanța pe care L. Blaga o acordă creației culturale pentru împlinirea sensului existenței umane. **6 puncte**
5. Formulați un enunț afirmativ care să pună în relație conceptele de *filosofie* și de *sens al vieții*. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Analizați succint, din perspectivă filosofică, problematica *raportului existent între libertatea individuală și responsabilitatea social-politică*, având în vedere următoarele repere:

- numirea unui filosof care a abordat problematica raportului existent între libertatea individuală și responsabilitatea social-politică **4 puncte**
- explicarea unei teze/perspective filosofice referitoare la raportul existent între libertatea individuală și responsabilitatea social-politică **10 puncte**
- ilustrarea tezei/perspectivei filosofice pe care ați explicat-o, printr-un exemplu concret de situație din societatea contemporană **6 puncte**
- formularea unei obiecții la adresa tezei/perspectivei filosofice pe care ați explicat-o **6 puncte**
- menționarea unei condiții care trebuie îndeplinită pentru ca intervenția autorităților publice în viața privată a cetățenilor să fie considerată legitimă în cadrul unei societăți democratice **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

A. Fie următorul text:

„Și este clar că din natură statul este anterior familiei și fiecăruia din noi; căci corpul trebuie să existe mai înainte de organe; și suprimându-se corpul, nu va fi nici picior, nici mână, decât numai cu numele [...]”

(Aristotel, *Politica*)

Pornind de la textul dat:

1. Precizați înțelesul dat de Aristotel conceptului de *natură umană*. **4 puncte**
2. Menționați o deosebire existentă între concepția lui Aristotel și o altă concepție filosofică despre natura umană, a cărei teză/idee de bază ați precizat-o explicit. **6 puncte**
3. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între *om* și *stat*, utilizând termenii menționați în sensul specific filosofiei lui Aristotel. **10 puncte**

B. Știind că, potrivit lui K. Popper, *în știință putem doar să tindem către adevăr, ceea ce și facem, dar fără să avem vreodată certitudinea că l-am atins*:

1. Enumerați două caracteristici ale concepției lui K. Popper despre cunoaștere. **6 puncte**
2. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea concepției lui K. Popper despre cunoaștere. **4 puncte**

Examenul de bacalaureat 2010
Proba E – d)
Proba scrisă la Filosofie

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

MODEL

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. precizarea sensului etimologic al conceptului de *filosofie* **4 puncte**
 2. câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două întrebări care se încadrează în problematica sensului vieții (de exemplu, *Existența noastră are un sens?*, *Viața merită să fie trăită?*) **6 puncte**
 3. - menționarea opiniei lui L. Wittgenstein privind rolul/funcția filosofiei (de exemplu, filosofia ar trebui să aibă ca obiect activitatea de clarificare a limbajului) **4 puncte**
- prezentarea succintă a opiniei menționate **6 puncte**
 4. evidențierea importanței creației culturale pentru împlinirea sensului existenței umane **6 puncte**
- Notă:** Punctajul se acordă numai în situația în care prezentarea este realizată din perspectiva filosofiei lui L. Blaga. În caz contrar, se acordă 2 puncte.
5. formularea unui enunț afirmativ care să pună în relație conceptele date **4 puncte**

SUBIECTUL al II - lea

(30 de puncte)

- numirea unui filosof care a abordat problematica raportului existent între libertatea individuală și responsabilitatea social-politică (de exemplu, K. Popper) **4 puncte**
 - precizarea oricărei teze/perspective filosofice referitoare la raportul existent între libertatea individuală și responsabilitatea social-politică **4 puncte**
 - explicarea tezei/perspectivei filosofice precizate **6 puncte**
 - ilustrarea tezei/perspectivei filosofice explicate, printr-un exemplu concret **6 puncte**
- Notă:** Punctajul se acordă numai în cazul în care exemplul vizează o situație din societatea contemporană. În caz contrar, se acordă 2 puncte.
- formularea unei obiecții la adresa tezei/ perspectivei filosofice explicate **6 puncte**
 - menționarea unei condiții care trebuie îndeplinită pentru ca intervenția autorităților publice în viața privată a cetățenilor să fie considerată legitimă în cadrul unei societăți democratice **4 puncte**

SUBIECTUL al III - lea

(30 de puncte)

A.

1. precizarea înțelesului dat de Aristotel conceptului de *natură umană* **4 puncte**
2. - precizarea tezei/ideii de bază a oricărei alte concepții filosofice despre natura umană **3 puncte**
 - menționarea oricărei deosebiri existente între concepția lui Aristotel despre natura umană și concepția filosofică a cărei teză/idee de bază a fost precizată **3 puncte**
3. -câte 1 punct pentru utilizarea fiecăruia dintre cei doi termeni dați în sensul specific filosofiei lui Aristotel **2 puncte**
 - evidențierea unei corelații existente între termenii dați (de exemplu, statul este o instituție naturală, întrucât omul este o ființă socială – *zoon politikon*) **4 puncte**
 - coerența textului redactat **2 puncte**
 - încadrarea în limita de spațiu precizată **2 puncte**

B.

1. câte 3 puncte pentru enumerarea oricăror două caracteristici ale concepției lui K. Popper despre cunoaștere **6 puncte**
2. formularea unui punct de vedere personal referitor la actualitatea concepției lui K. Popper despre cunoaștere **4 puncte**